

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Postboks 8026 Dep.

0030 Oslo

post@gjenopptakelse.no

Vår ref
044-10

Deres ref

Dato
07.10.2010

Vedr. anmodning om åpen høring

Norsk Redaktørforening (NR), Norsk Presseforbund (NP), Norsk Journalistlag (NJ) og Mediebedriftenes Landsforening (MBL) viser til brev datert 6. oktober fra VG, Dagbladet og Aftenpostens redaktører med anmodning om åpen høring i behandlingen av Treholt-saken.

NP, NR, NJ og MBL vil med dette meddele at vi stiller oss bak denne anmodningen, og støtter de argumenter som fremgår av nevnte brev. Vi vil dessuten tilføye at vi er sterkt kritiske til at man bruker hensynet til hva vitner kan få referert i mediene, som et argument for å lukke dørene. Som det framgår av brevet, er dette også en reell fare ved straffesaker for domstolene. Det skal likevel mye til før dette går foran hensynet til åpne rettsmøter. Vi viser i denne forbindelse til Dommerhåndboka utgitt av Den norske Dommerforening i 2006. Her står det følgende om tilsvarende regler i domstoloven § 125(1) bokstav a, b og c (punkt 4.2.6.2. s. 19):

"Dette er antakeligvis den mest benyttede hjemmel for å lukke rettsmøter. Utvalget vil bemerke at vilkårene for å lukke dørene av hensyn til sakens opplysning, er strammet inn etter endringene iverksatt 1. september 2001. Det må nå foreligge *særlige forhold* som gjør lukkede dører *påkrevd*. Bestemmelsen er formulert slik at det tydelig framgår at lukking av dørene bare skal skje når det finnes *påkrevd ut i fra særlige forhold i den enkelte sak*, og det derfor er et markert behov for lukkede dører. (...) Utvalget understreker at bestemmelsen skal benyttes med stor tilbakeholdenhet."

Dommerforeningen kommer også med en sterk anbefaling om ikke å utelukke pressen, selv om det skulle være behov for å begrense offentligheten (punkt 4.2.7, s. 19):

"Retten kan alltid nedlegge referatforbud når de hensynene som taler for lukkede dører er tilstrekkelig sterke til at referatforbud kan begrunnes. Dette gjelder både i sivile saker og straffesaker, jf. domstoloven § 129 annet ledd bokstav b. Med unntak for de sakene hvor det i loven er uttrykkelig bestemt at rettsmøtet skal gå for lukkede dører, vil det etter utvalgets mening sjelden være behov for å utelukke pressen. Utvalget mener at de hensyn som tilsier

lukkede dører som oftest vil ivaretas ved at det nedlegges et begrenset referatforbud.”

At praktisering av domstolloven er relevant for praktiseringen av straffeprosesslovens regler om kommisjonens arbeid, følger klart av Ot.prp. 71 (2000-2001) Om lov om endringer i straffeprosessloven mv. (gjenopptakelse), kap.8:

”Fjerde ledd første punktum bestemmer at kommisjonens avhørsmøter og eventuelle muntlige høringer i utgangspunktet skal holdes for åpne dører. I enkelte situasjoner kan det imidlertid være påkrevd å lukke dørene. I fjerde ledd annet punktum er kommisjonen derfor gitt myndighet til på visse vilkår å bestemme at dørene skal lukkes. Unntaksbestemmelsen er utformet etter mønster av domstolloven § 125 første ledd bokstavene a, b og c slik bestemmelsen lyder etter lovendring 4. juni 1999 nr. 37, og skal forstås på samme måte.”

Dersom kommisjonen fastholder sin konklusjon om å begrense offentlig innsyn, vil vi derfor på det sterkeste anmode om at man følger de klare anbefalingene fra Dommerforeningen om å begrense dette til at det nedlegges referatforbud der det er hjemlet og påkrevet.

Med hilsen

For Norsk Presseforbund

Per Edgar Kjøkkvold
generalsekretær

For Norsk Redaktørforening

Nils E. Øy
generalsekretær

For Norsk Journalistlag

Elin Floberghagen
leder

For Mediebedriftenes Landsforening

Arvid Sand
adm. dir.

KOPI:

VG v. Bernt Olufsen

DAGBLADET v. Lars Helle

AFTENPOSTEN v. Hilde Haugsgjerd